

Mida saate TEIE ära teha?

Igaüks saab vastutustundliku kalapüügi edendamises osaleda. Eriti just tarbijad on see jõud, kes saab kalatööstust kujundada ja suunamuutust toetada. Üheskoos suudame tagada, et jätame oma lastele ja lastelastele uhke pärandi – elust kihavad mered.

© Getty Images

KUI SOOVITE

TOETADA SÄÄSTVAT KALAPÜÜKI, LÄHTUGE KALA OSTES JÄRGMISTEST NÕUANNETEST.

UURIGE LÄHEMALT KALA KOHTA, MIDA PLAANITE OSTA

Kust see kala pärit on? Kas selle varud on ohustatud või rikkalikud? Ehk on see kala alamõduline?

AVASTAGE UUSI MAITSEID

Kas ostate alati üht ja sama kala? Suur nõudlus teatud kala- ja mereandide liikide järele võib põhjustada ülepüüki. Samas on paljude vähem tuntud liikide varud lausa külluslikud. Jätke kõrvale sissejuurdunud eelistused ja proovige vahelduseks mõnd uut kalaliiki. Kalapoe müüjad oskavad kindlasti abiks olla.

© iStockphoto

SÖÖGE KALA

Õige majandamise korral on mereannid taastuv loodusvara. Kala ja muud mereannid on toiduainena suurepärased, neis leidub rikkalikult vitamiine ja mineraalaineid ning need on peamine oomega-3 rasvhapete allikas. Kala söömine võib aidata ennetada paljusid haigusi alates vähist ja depressioonist kuni südamehaiguste ja artriidini.

OSTKE JÄTKUSUUTLIKKE MEREANDE

Küsi kalapoodnikult, edasimüüjalt või restoranipidajalt pakutavate kalade kohta või tehke ise mereandide käsiraamatu abil natuke uurimistööd. Mitu organisatsiooni on koostanud erinevate ELi riikide jaoks käsiraamatuid, milles on loetletud toidupoodides müüdavad soovitatavad kalatooted.

TOETAGE VASTUTUSTUNDLIKKU KALANDUST

Säästvalt majandatud mereande ostes toetate kalureid, kes hoolivad keskkonnast ja tahavad seda vara tuleviku pärast kaitsta.

KKK

KUI TÕSINE ON PRAEGUNE OLUKORD?

Vägagi. Kokkuvõttes on kolm neljandikku kalavarudest ülepüütud. Vahemere kalavarude puhul on see näitaja 85% ja Atlandi ookeani puhul 63%.

MIDA TÄHENDAB SÄÄSTEV KALAPÜÜK?

Säästev kalapüük ei ohusta kalavarude loomulikke taastumisvõimet. Mereannid on taastuv loodusvara, kui seda vaid õigesti majandatakse.

MIDA TÄHENDAB KALADE VETTE TAGASI LASKMINE?

Soovimatud kalad ja muu mereelustik, mis võrkudesse kinni jääb, visatakse üle parda tagasi merre. Kuna sellised kalad on enamasti surnud või vigastatud, siis on tegu mereelustiku raiskamisega.

MILLAL NEED MUUDATUSED JÕUSTUVAD?

Uued eeskirjad jõustuvad kava kohaselt siis, kui ELi liikmesriikide valitsused ja Euroopa Parlament on nende ettepanekute kohta hääletused korraldanud. Ent meetmete võtmine toimub järk-järgult, et anda kalatööstusele aega muudatustega kohaneda ja soovitud tulemusi saavutada. Siiski kehtestatakse reformiga ka kindel ajakava.

MIDA TÄHENDAB VESIVILJELUS?

Vesiviljelus on kalade koorikloomade kasvatamine meres või magevees.

KUIDAS SAAN MINA SÄÄSTLIKKU KALAPÜÜKI TOETADA?

Küsi kala- või toidupoe müüjalt, kust on nende müüdav kala pärit. Kalavarude seisukorra kohta on teavet ka mereandide käsiraamatutes. Ostke erinevaid kalaliike ja eelistage mereande, mille suhtes võite olla kindel, et need pärinevad hästi majandatud allikatest.

EHK PEAKSIN KALASÖÖMIST PIIRAMA?

Ei, kuid sööge erinevaid kalaliike. Proovige uusi kalaliike ja kala valmistamise viise. Veendute ise, et kõik kalad on maitavad ja lihtsad valmistada.

LUGEGE LISAKS

Lisateavet ELi kalapüügi ümberkujundamise kampaania kohta saate veebilehelt

www.valiomakala.eu

KL-31-11-191-ET-C

Kuidas valida?

OSTA TARGALT: VALI JÄTKUSUUTLIKUD KALALIIGID JA SAAD NEID ALATI NAUTIDA.

EUROOPA KOMISJON

Euroopa merede uus väljavaade

Enam ei ole võimalik asitõenditest mööda vaadata: ülepüügi otsene tagajärg on see, et kala jääb meres järjest vähemaks. Kalurite saak on praegu vaid murdosa sellest, mida nad püüdsid 20 aastat tagasi, ja kalavarud kahanevad iga aastaga. Õigupoolest ei suuda mõned liigid arvukuse säilitamiseks piisavalt kiiresti paljuneda – näiteks Põhjameri turskadest püütakse 93% välja enne, kui nad jõuavad kudema hakata.

On selge, et senised pingutused selle probleemi lahendamiseks ei ole piisavalt tulemuslikud olnud. Seepärast püüab Euroopa Komisjon ELi ühise kalanduspoliitika põhjaliku reformimise käigus rakendada kalapüügi suhtes täiesti uut käsitusviisi. Uute kavade kohaselt hakatakse püügipiirkondi majandama säästvamalt, et lasta kalapopulatsioonidel taastuda. See hõlmab ka eri liikide paljunemisvõimega arvestamist ja kalapüügi piiramist mõnes piirkonnas.

© Lionel Flagou

© Getty Images

Samuti tehakse lõpp toiduvarude raiskamisele ja majanduskahjule, mida põhjustab soovimatute kalade tagasi vette heitmine. Kalureid kohustatakse kogu väljapüütud saaki kaldale tooma.

Lisaks arendatakse vesiviljeluse sektorit, et innustada mereande tootma ja luua kalatööstuse jaoks uusi tegevusvõimalusi.

Tarbijatena saame me kõik selle uue käsitusviisi edule kaasa aidata, kui teeme kala ostes teadlikke valikuid. Reform aitab kaasa ka sellele, et mereandide kohta antakse paremat teavet, nii et ostjad võiksid eelistada säästvalt saadud kala.

MERED ON MEIE ÜHISVARA. ÜHESKOOS TEGUTSEDES SUUDAME NEID TULEVASTE PÕLVEDE JAOKS KAITSTA.

Kindel tulevik kaladele ja kaluritele

Kalapüügimeetodite muutmine toob pikaajalist kasu nii tarbijatele, kaluritele kui ka keskkonnale.

Ülepüügi lõpetamine annab kalapopulatsioonidele võimaluse taastuda ja kosuda. Nii hakkavad kalamehed aja möödudes püüdma vanemaid ja suuremaid kalu. Tööstusharu lööb taas õitsele ja see loob ahvatlevaid töövõimalusi rannikualade kogukondade noortele. Selle sektori töötajaid kaasatakse varasemast rohkem otsuste tegemisse ja nad sõltuvad vähem riiklikest toetustest.

© Getty Images

Reformitud ühine kalanduspoliitika keskendub pikaajalistele tulemustele. Kalatööstusel on õigus langetada ise rohkem otsuseid, mis suurendab selle sektori mõjuvõimu kalavarude säästval majandamisel. Nende jaoks, kes püüavad kala vastutustundlikult, on finantsstiimulid, ja nende jaoks, kes seda ei tee, trahvid. Tõhusam kontroll ja järelvalve aitavad taastada sektori hea maine.

© Getty Images

Tugevam vesiviljelussektor suurendab toidu tarnimist Euroopast ja vähendab sõltuvust imporditud mereandidest. Uued oskused ja tehnoloogilised uuendused aitavad ka sel sektoril edasi jõuda ja teha Euroopast põhiosa selle tööstusvaldkonna üleilmsel areenil.

Need, kes kala ostavad ja söövad, võivad seda tehes olla täiesti kindlad, et meie mereannid pärinevad hästi majandatud püügipiirkondadest. Tänu toidu selgemale märgistusele, mis hõlmab täielikku teavet toote päritolu kohta, on tarbijatel võimalik eelistada kvaliteetseid kohalikke tooteid.

Merest toidulauale ehk tarbija käitumine loeb

Paljud kala jaemüüjad ja restoranipidajad tegutsevad juba praegu selle nimel, et pakuda oma klientidele säästvalt majandatud mereande.

„Kaubandussektor on seadnud eesmärgiks aidata aktiivselt kaasa säästvalt ja hästi majandatud kala tarnimisele, mis omakorda peaks võimaldama jaemüüjatel vastata tarbijate üha kasvavale nõudlusele tervislike ning keskkonnanahelikult saadud kala- ja vesiviljelustoodete järele.”

Xavier Durieu, kaubandusühenduse EuroCommerce peasekretär

„Me soovime, et meredes säiliks kalavarud ka meie laste jaoks. Kalapüügi säästvamaks muutmine on ainus viis selle tööstusharu elushoidmiseks. Alates sellest ajast, kui alustasime teabelehtede jagamisega, on paljud meie kliendid hakanud proovima eri liiki kala.”

Scott McMaster, kala pakkuva söögikoha The Chip Box juhataja, Stewarton, Šotimaa Mereelustiku kaitse ühenduse Marine Conservation Society väljaantava auhinna Good Catch Prize võitja 2010. aastal

© Getty Images

© Getty Images

„88% meie küsitlusele vastanute jaoks on oluline, et Euroopa Liidus müüdavad kalatooted ei pärineks ülepüügi all kannatavatest varudest. Euroopa Liit kui maailma neljas kala- ja vesiviljelustoodete tootja peaks liikuma ülepüügile vastupidises suunas ja näitama eeskuju.”

Louise Hill, WWF